

Teodori Verolini A vívás művészete

Kard Rendje Lovagi Kör és Vívóiskola Egyesület

Fordítás

Teodori Verolini

(HN 4° 35)

könyvből

2012

Felhasználási feltételek

Az itt látható dokumentum egy digitális változata egy létező történelmi dokumentum vagy kézirat átiratának vagy fordításának. Szállítható dokumentum formátumban (PDF) tesszük közzé, hogy szabadon elérhető legyen a nyilvánosság számára.

A dokumentum elektronikusan változatlan formában terjeszthető. Viszont a dokumentum bármi nemű módosítása vagy profit szerzésre való felhasználása tilos annak készítőjének beleegyezése nélkül.

További információkért látogasson el az lap alján található címre.

Terms of Use

The following document is a digital version of the transcription or translation of an existing historical document or manuscript. It is provided in a Portable Document Format (PDF) for the purpose of making it freely available to the public.

Feel free to redistribute unaltered copies of this document via electronic means. You may not, however, alter the document without permission nor profit from its redistribution.

For further information visit the link on the bottom of the page.

<http://kardrendje.hu>

A dokumentum szerzője/Author of the document: *Berki András*

A művészi vívó:

avagy
a weyland-i híres és gyakorlott
vívómester

T H E O D O R I V E R O L I N I .

Rövid, de ugyanakkor világos magyarázata és leírása

a

szabad lovagi és nemesi

vívás művészetének

rapírral, dusackkal és karddal,

és a

hozzá tartozó

birkózó művészettel.

Ami megtanítja, hogy minden előforduló esetben,
minden szükséges fegyverrel a kellemes tanulót
mozgékonyásra művésziien lehessen képezni
és hogy az ellenfelét ügyesen
megtámadhassa.

CXXX rajzolt ábrával összeállítva

és négy részre

szétosztva.

Első rész:

Württemberg

Joann Bencard könyvkereskedő

M DC LXXIX.

Tartalma és egyértelmű magyarázata az első résznek, a karddal való vívásról és ennek sorrendjéről.

A kezdetet én elővívásnak nevezem, amikor valaki a másik ellen, aki előtte áll, felkészül. A közepe a mellék- vagy kézimunka, amikor valaki kötésben, vagy hosszabban a munkában marad az ellenfelével és minden sebességével nekifeszül. A vége a visszavonulás, ahogy neked, a vívónak az ellenfeled elől sérülés nélkül el- és kivágnod kell magad.

Az elővívás az elején így néz ki, vagy az állásokból az ütésekkel, amik kétfélék, név szerint fő- és mellékállások, amik a főállásokból származnak.

A főállásokból négy van, a tető, avagy a felső állás, az ökör, a bolond és az eke. A mellékállásokból nyolc van, dühállás, ablaktörő, hosszúhegy, akadályállás, egyszerű, kulcs, vaskapu, váltó. Az ütések viszont, az a sok, ami a kardhoz tartozik kétféle művészetek, ami kettőt összefoglalva egyenes és fordított ütéseknek hívnak. Az elsőnek a neve fő- vagy alapütések, amikből az összes többi ütés származik, és ezekből négy van: felső-, alsó-, közép- és dühütés. A másikat mellék, vagy abból származó ütéseknek hívják, ezekből tizenkettő van, név szerint sanda, kampó, rövid, villanó, pattanó, egyszerű vagy dupla, vak, csavart, korona, ujjperc, zuhanó, váltóütés, stb. Ebből a kettőből kerülnek megnevezésre a jó mesterütések, amiket azért hívnak így, mert a kard minden mesteri és művészi darabja így kerül végrehajtásra. Név szerint düh, kampó, kereszt, sanda, scalp, ezeknek a végrehajtását és módját a hozzájuk tartozó leírásban [bemutatom], így befejeztem az elővívást, és beszéltem az ütésekről, tisztán és világosan.

A mellék, a kézimunkával a középhez tartozik a legnagyobb művészet és minden gyorsaság a vívásban, ami előjöhet. Mert az első nem csak azt mutatja, hogy miként kell a karddal lekötni, csavarni, váltani, félrevezetni, követni, vágni, duplázni, lecsúszni hagyni, vagy hogy melyik állásból kell körbeütni, parittyázni, ellökni, félrehelyezni, húzni és rántani, megállítani, birkózni, lerohanni, dobni és utána behatolni.

Az emberről és annak felosztásáról

Az embert négy részre lehet osztani, felsőre és alsóra, és mindegyiket jobbra és balra, ahogy azt az ember kinézete is mutatja,. Hogy mi a felső és alsó, valamint jobb és baloldal, azt az A jelű ábra mutatja.

A kardról és annak felosztásáról

A pengének két felosztása van, az első az erős és a gyenge, a második a rövid és a hosszú él, ami elől és hátul van.

Az erősnek a kardon a keresztvastól vagy a markolattól a penge közepéig tartó részt mondjuk, a gyenge pedig a közepétől a végéig tart.

A kardnak összesen hat része van, ahogy az A ábrán is látni. Az első neve a markolat, amiben benne van a markolatgomb és a keresztvas, ezek lerohanáshoz, birkózáshoz, fogáshoz, dobáshoz működnek.

A második az erős, a vágáshoz, csavaráshoz, nyomáshoz, és amit az erősből vívni hasznos.

A harmadik rész a közép, amit minden alkalommal lehet használni.

A negyedik rész a gyenge, átváltáshoz, gyorsához, parittyához, ahogy majd a példa mutatja.

Az állásokról, avagy az örökről.

Az örök, avagy az állások finomak, amiket te, a vívó felveszel, vagy amikbe beállsz, még mielőtt az ellenfeled a területre érne, így nem fog váratlanul előre sietni és megsebezni, az ellenfeled ellen állj állásokban. Ahogy az embert négy negyedre lehet osztani, fenn, lenn, jobb és baloldal, úgy a nyílásokból is négy van, amiken az ellenfeledet eltalálhatod. És ahogy négy nyílás van, úgy négyféle főállás is van, amikből az összes többi ered és származik. Így az ökör, eke, tető és bolond, a többi pedig, ami itt áll a dühállás, hosszúhegy, váltó, közeli állás, vaskapu, lógatott hegy, kulcs, egyszarvú, ezekről sorban és röviden lesz szó.

Ökör.

Az felső részei az embernek az ökörhöz tartoznak, és mivel itt két negyed van, a jobb és a bal, így az ökörállást két féle módon teheted, ahogy a B ábrán lerajzolva áll.

Eke.

Az alsó részei az embernek az ekéhez tartoznak, és azonos formán, mint az itt lévő két negyed, a jobb és a bal, az eke is lehet jobb és bal oldali, valamint lehet a hegy az ellenfeled arcában, ahogy a B ábrán a jobb oldali eke látható.

Tető.

Állj a bal lábaddal elől, tartsd a kardodat magasan a fejed fölött, ahogy a B ábra.

Bolond.

Állj a bal lábaddal elől, tartsd a kardodat a hegyével előtted, a föld felé kinyújtva úgy, hogy a rövid éle felfele, a hosszú pedig lefele álljon. Így állsz ebben az állásban megfelelően, ahogy a C ábrán is láthatod.

Dühállás.

Állj a bal lábaddal elől, tartsd a kardod a jobb válladon, erről lásd az E ábrát.

Hosszúhegy.

Állj a bal lábaddal elől, tartsd a fegyvered kinyújtott karokkal, hosszan az arcod előtt, ahogy az A ábra tanítja.

Váltó.

Állj a jobb lábaddal elől, tartsd a fegyvered a gyengéjével a földön, közel az oldaladhoz, kinyújtva, ahogy a D ábrán.

Közeli állás.

Állj a bal lábaddal elől, tartsd a kardod közel a jobb oldaladhoz, a hegyével a földön, ahogy az ábrán.

Vaskapu.

Állj a jobb lábaddal elől, tartsd a kardodat a markolatával a térded előtt erősen lógatott karokkal, ahogy az F ábrán láthatod.

Lógatott hegy.

Ez az állás majdnem pont olyan, mint az ökör előbb, csak az ökörben magasan fent tartod a kardodat, ahogy a B ábrán.

Kulcs.

Állj a bal lábaddal elől, és tartsd a kardodat a markolattal, keresztezett kezekkel a mellkasod előtt, ahogy a D ábrán.

Egyszarvú.

Az elővívásban kerülj a bal lábaddal elől, repülj fel mindkét oldalról, mintha a fenti kulcsot akarnád kinyújtani, ahogy az E ábrán.

Az állásokról.

Először a felső, avagy a skalpütést teszed, ekkor három állásban vagy, kezdésnek a tetőben állsz, középen a hosszúhegyben, a végén pedig a bolondban, ahogy a felülről induló egyenes vonalon az A és E között három állás van. Ha visszafele letről mérs fel keresztezett kezekkel védéshez, akkor is három állást találsz. Név szerint kezdésnek a vaskapu, középen a lógatott hegy, végül fent, a legmagasabban az egyszarvú, ha visszahúzd a kardod a markolattal a mellkasodhoz úgy, hogy a fél éled a bal karodra feküdjön, akkor a kulcsban állsz, a felmenés és az elhagyás közben is az A-E vonalon haladsz egyik állásból a másikba. A másik vonalon, az átlós jobboldalin lefelé érkező ütések közül kettő van, egyik a jobb oldali felső negyedből üt és a H-D vonalhoz tartozik, a másik a baloldali felső részből a jobboldali alsó részbe megy és a B-F mutatja, azon ütsz keresztül, amelyiken akarsz. Ha innen felhúzd az ütésed a hosszú éllel, akkor visszafele

három álláson mész keresztül, kezdésnek a közeli álláson, középen a hosszúhegyen, végül magad fölött fejezed be az egyszarvúban. Ha a fent említett vonalon ütsz keresztül, tedd azt, amelyik oldalról csak akarod, akkor a váltóból a hosszúhegyen át a dühbe érkezel, de át is fordíthatod az ütésed a lógatott hegybe, amiből tovább mehetsz magad fölé az ökör állásába érkező. Mindig úgy fogod találni, hogy ha a fenti vonalakon haladsz keresztül, akkor a legkevesebb három álláson mész át.

Egy jó vívónak viszont nem szabad hozzászoknia, hogy az állásában sokáig várjon, hanem amint el tudja érni ellenfelét meg kell támadni és az előkészített darabjából vívnia.

Középső- vagy felső keresztütés.

A középső- vagy felső keresztütés majdnem mindent meg tud tenni, amit a dühütés, csak ez alulról megy, ahogy a dühütés ferdén hegy fölött, csak ezt a kereszt fölött hajtod végre, ahogy az ábrán a C-G mutatja.

Alsóütés.

Üss alulról kereszt fölött a bal karjára úgy, hogy a keresztvasaddal magasan a fejed fölé kerülj, ahogy a B ábrán.

Sandaütés.

Állj a tető állásába vagy a dühébe a bal lábaddal elől, ha feléd üt, akkor üss lógatva, de az ütésben fordítsd rá a rövid éledet az ütésére, ahogy a G ábrán.

Kampóütés.

Állj a dühállásba a bal lábaddal elől, ha az ellenfeled feléd üt, akkor lépj a jobb lábaddal előre, üss a hosszú éleddel az ütése ellen a feje és a pengéje közé, ahogy a D ábrán.

Kereszt.

Állj a dühállásba a jobb oldalon, tedd előre a bal lábadat, tartsd a kardodat a jobb válladon, ahogy a H ábra.

Rövidütés.

Üss fél éllel és keresztezett karokkal a jobb karja fölött a fejére, ahogy a B ábrán.

Pattanó ütés.

Ha az ellenfeled felülről üt rád, akkor találd el az ütését egy keresztel, ahogy a K és I ábrán.

Csavartütés.

Ha az ellenfeled felülről üt rád, akkor üss alulról keresztezett kezekkel, balról a kardjára, ahogy a H ábrán.

Koronaütés.

Amikor az ellenfeled felülről rád üt, akkor menj kereszt fölötti keresztvassal magad fölé, fogd el az ütését a levegőben a pajzsodon vagy a keresztvasadon.

Ujjpercütés, zuhanóütés, váltóütés.

A váltóütés nem más, mint az ember előtt ütésekkel az egyik oldalról a másikra, fentről le és vissza mindig váltani, hogy ezzel haragossá tegyed.

Gyors vagy kullancs.

A gyors, avagy a kullancs egy és ugyanaz a dolog, ami tulajdonképpen nem is egy olyan ütés, amit ütnek, hanem amit begyorsítanak.

Kézimunka.

Az egész kézimunka nem áll másból név szerint, mint kötés vagy maradás, követés, vágás, körbeütés, körbefutás, félrevezetés, lerepülés, félrehelyezés, védelem, húzás, duplázás, kiszorítás, kapás, hibázás, körözés, körül, csavarás, átcsavarás, változtatás, átváltás, levágás, kezek nyomása, elvezetés, akasztás, kitépés, megakasztás, megelőzés, felülfogás, lerohanás, stb.

Rákötés, maradás, érzés.

Azt nevezik így, amikor a kardok egymáshoz érnek. A maradás kétféle, amikor a kardok egymáson maradnak, hogy meglásd, mit vív majd az ellenfeled stb.

Vágás.

Miután az ellenfeled kardját a kötéssel elfogtad, akkor azon rajta kell maradnod, hogy megérezd le akar-e menni a kötésről vagy körbe akar-e ütni, hagyd repülni, és amint vissza akar térni, üss be a következő nyílására.

Körbeütés.

Amikor a jobb oldaladról a bal oldalára rákötsz, akkor erről a kötésről menj le és a másik oldalra üss körbe, vagy siess oda.

Félrevezetés.

Olyan viselkedést mutass, mintha az ellenfeled egy nyílására akarnál vívni, de ne tedd ezt, hanem üssd be az ütésed egy másik nyílására.

Ha az ellenfeled felülről üt rád, akkor lépj és üsd meg a jobb oldaladról egy felsőkereszt középső ütéssel a berepülő ütését a hosszú éleddel, magadtól el, szintén át, úgy, hogy a pengéd tovább repüljön körbe, fél éllel a bal füle ellen, ahogy az A ábrán látható.

Hagyd, hogy a pengéd kívülről fusson repülve egy kereszttel a fejed fölött körbe, a bal fülére repülve, onnan rántsd tovább körbe a kardod a fejed körül, és üsd meg a külső lapoddal egy erősen szilárd ütéssel, kívülről a jobb fülét, hasonlóan, ahogy a lappal ütést láthatod a nagy képen, a jobb oldalon, a K ábrán megrajzolva.

Lógatott hegy.

Az elővívásban üss egyenesen a bal oldaladról magad fölülről az arcán át, dühösen egyszer, kétszer és harmadszorra hagyd mindenképpen, hogy a kardod az arcod előtt átlendüljön vagy átforduljon a lógatott hegybe, ahogy a kép a jobb kéz felőli oldalán. a K ábrán tanítja itt.

Ablaktörő.

Ha valaki felülről üt, akkor üsd a te ütésed a bal oldaladról, alulról ellene, a hosszú éleddel, és amint a kardját leveszi a tiedről, és a karjával szintén maga fölé megy, akkor fogj rá közben az ujjaddal a keresztvasad fölött a pengére, és menj rá a pengéddel mindkét karjára, ahogy az M ábrán láthatod.

Lépj gyorsan és üss alulról a bal oldalára úgy, hogy a kezéd magasan maradjon, ezzel arra kényszerítéd, hogy az állásából kimozduljon, vagy egy ellépéssel be kell ütnie. Ha beüt, akkor figyelj, és amint a kardok összetalálkoznak, akkor húzd körbe a fejed körül és üss be egy lendületeset kereszttezett kezekkel, a rövid éleddel a jobb fülére, ahogy ezt a G ábra mutatja.

Egy darab a kiszorításból.

Figyelj, az elővívásban vigyázz, amikor az ellenfeled rád megy, akkor lépj és üss be a bal oldaladról a rövid éleddel és kereszttezett kezekkel vagy a jobb karja fölött, de ebben a kampóütésben lépj teljesen hozzá, szorítsd ki a kardját és rántsd magad alá, ki a jobb oldalad felé. Ha fölötted dolgozna a karjaival úgy, és ezért magad alá akarod kényszeríteni, akkor menj fel a markolatgomboddal belülről a két karja között, engedd el a markolatodat a bal kezeddal, fogj rá vele a kardod pengéjére, és rántsd magad fölé ki, ahogy az O ábra mutatja.

Törés a keresztből.

Ha valakivel felülről kötsz le, vagy pont vele egyszerre ütsz, akkor figyeld meg, hogy a keresztet teljesen körbe akarja-e ütni, és amint körbeüt, akkor előtte egy kereszttel a kardja alatt menj rá a torkára, ahogy az L ábra mutatja.

Tétel, ha alulról teszi a keresztet úgy, hogy nem tudsz alá kerülni, akkor fogd el a keresztjét előre a pajzsodon és lökd a markolatgombodat a jobb karod fölé teljesen magadtól el és fordítsd rá a hosszú éledet kívülről és alulról a pengéje fölött a fejére, ahogy az N ábrán láthatod.

Egy törés minden felső ütésből.

Amint az alsó ütést egy felsőütésen keresztül arcára bebújtatod, pont eközben lépj a bal lábaddal is tovább a baloldal felé, ki és hátrafelé, és az ellépés közben is üsd meg az arcán át. Amikor csak ez az alsóütés megy a kilépéssel, és bebújtatással, akkor ez egy állásban gyorsan megtehető és végrehajtható lesz, így megy ez biztosan és akaratosan, ebből a csavart ütésből sok másik és szép darab jön és hajtható végre.

A kard vége.

